

Nyheter för överförmyndare

Avdelningen för juridik
Eva von Schéele

November-december 2016

RÄTTSFALL OCH DOMAR

Entledigande av god man - jäv

ÖFN i en kommun beslutade att entlediga en god man för ett ensamkommande barn på grund av intressekonflikt då den gode mannen var verksam som ledamot i Individutskottet för ensamkommande barn i kommunen.

Den gode mannen överklagade till tingsrätten som upphävde ÖFN:s beslut.

ÖFN yrkade därefter hos hovrätten att domstolen skulle fastställa ÖFN:s beslut vilket också skedde. I sina skäl anför hovrätten att förutom det allmänna lämplighetskravet i 11 kap. 12 § FB ska, med tanke på den utsatta situation barnet befinner sig i, ytterligare krav ställas på den tilltänkte gode mannen. Denne ska, enligt förarbetena aktivt ta tillvara barnets intressen i förhållanden till bl.a. myndigheter och organisationer, vilket förutsätter att den gode mannen står fri från sådana instanser och kan agera utan risk för intressekonflikter (prop. 2004/05:136 s. 36). I SOU 2003:51 s. 120 f. underströks också vikten av den gode mannen inte är engagerad i någon verksamhet som är ägnad att förringa det ensamkommande barnets förtroende för honom eller henne.

Hovrätten påpekar också att eftersom lagen om god man för ensamkommande barn är en speciallag, *lex specialis*, ska företräda ges åt de uttalanden som görs i förarbetena till den lagen.

Eftersom den gode mannen är ledamot i ett utskott som hanterar frågor om ensamkommande barn finns det risk för intressekonflikter mellan de olika uppdragen. Mot bakgrund av vad som ovan sagts och de höga krav som måste ställs på en god man är inte den nu aktuella personen lämplig som god man utan ska entledigas.

Svea hovrätt, mål nr ÖÄ 7522-16, 2016-10-27.

Rätt att ta del av allmän handling

Vd:n för ett assistansbolag begärde ut uppgifter om hur många huvudmän en god man hade och hur mycket ersättning denne fick. ÖFN i kommunen avslag begäran

med hänvisning till 32 kap. 4 § OSL och anförde att det fanns risk för att den gode mannen led skada eller men om uppgifterna lämnades ut.

Beslutet överklagades till kammarrätten som avlog detsamma och med hänvisning till att uppgifterna kan leda till skada och men för den gode mannen.

Kammarrätten i Göteborg, mål nr 4076-16, meddelad 2016-11-04.

Boendestöd för ensamkommande barn upphör då vårdnadshavarna kommit till Sverige och fått den rättsliga vårdnaden fastställd i domstol

Ett ensamkommande barn fick 2013 PUT och bodde i en stödlägenhet sedan en tid. Barnets föräldrar har därefter kommit till Sverige under hösten 2015 och fick bekräftat i domstol sin rättsliga status som vårdnadshavare. Barnet kan därför inte betraktas som ensamkommande utan ska återförenas med sin familj i en annan kommun istället för dess önskan om fortsatt stödboende i nuvarande kommun.

Kammarrätten i Göteborg, mål nr 3172-16, meddelad 2016-11-16.

Ensamkommande barn: omkostnadsersättning till familjehem ska täcka dagersättning

Migrationsverket avlog dagersättningen till ett ensamkommande barn på grund av att barnet är placerat i ett familjehem och socialtjänsten betalar full omkostnadsersättning till familjehemmet. Barnet överklagade beslutet genom sin gode man och förvaltningsrätten upphävde beslutet och visade målet åter till Migrationsverket för fortsatt handläggning.

Migrationsverket överklagade förvaltningsrättens dom och yrkade att kammarrätten skulle fastställa verkets beslut. I sitt överklagande anförde Migrationsverket att den omkostnadsersättning som betalas ut till familjehemmet ska täcka samma behov som dagersättningen. Det vore orimligt att staten får betala ersättning för samma behov två gånger, då kommunen enligt 7 § förordningen (2002:1118) om statlig ersättning för asylsökande m.fl. har rätt att få statlig ersättning för denna kostnad.

Kammarrätten konstaterar i sina skäl att syftet med omkostnadsersättningen är att täcka de merkostnader som familjehemmet får när det tar emot barnet i sin familj. Den ersättningsnivå som kommunen avtalar med respektive familjehem, utan avdrag för andra ersättningar, är tillräcklig för att barnet ska kunna klara sin dagliga försörjning. Det har inte visats att den månatliga omkostnadsersättning som betalas är otillräcklig för att barnet ska klara sin dagliga försörjning. Därmed har barnet inte rätt till dagersättning och överklagandet ska därför bifallas.

Kammarrätten i Göteborg, mål nr 4898-16, meddelad 2016-11-28.

En enskild med god man nekas rättshjälp i LSS-mål

En socialnämnd har i beslut avslagit MS:s ansökan om personlig assistans enligt LSS med motiveringen att hens hjälpbehov inte är tillräckligt omfattande.

MS överklagar beslutet till förvaltningsrätten och yrkar även att hen ska beviljas rättshjälp i det aktuella ärendet då bl.a. frågan är komplicerad och hen själv är inkapabel att själv föra sin talan.

Förvaltningsrätten finner inte att det finns skäl att bevilja MS rättshjälp, bl.a. med stöd av 8 § förvaltningsprocesslagen som säger att rätten ska se till att ett mål blir så utrett som dess beskaffenhet kräver.

MS överklagade beslutet till kammarrätten och yrkar att hen beviljas rättshjälp. MS anför att hen är i behov av juridisk hjälp utöver rådgivning och detta behov kan inte tillgodoses på annat sätt än genom erhålla juridiskt biträde. Att domstolen har en utredningsskyldighet är inte tillfyllest.

Kammarrätten avslår överklagandet och anför bl.a. att MS har ett funktionshinder som gör att hen har stora svårigheter att bevaka sin och föra sin egen talan. MS har på grund av detta fått en god man förordnad för sig som har till uppgift att bevaka hens rätt, förvalta hens egendom och sörja för hens person. Det ingår alltså i den gode mannens uppdrag att biträda MS i kontakten med myndigheter och domstolar i fråga om bl.a. rätten till assistans. ”Kammarrätten anser att biträdet av den gode mannen i kombination med förvaltningsdomstolarnas utredningsskyldighet innebär att MS har möjlighet att föra sin talan utan juridiskt biträde.”

Kammarrätten i Göteborg, mål nr 5976-16, meddelad 2016-12-08.

Övrigt

Framtidsfullmakter

Riksdagen har ännu inte fattat beslut om förslaget till framtidsfullmakter. Enligt riksdagens hemsida ska ärendet beredas under januari 2017 och dag för beslut är ännu inte fattat.

Länsstyrelsernas informationsblad 1:2016

Länsstyrelserna har i dagarna utkommit med ett första informationsblad. Som ni säkert har uppmärksammat har man där tagit upp reservforum för ensamkommande barn som avvikit. Läs och begrund!

***GOD JUL och GOTT NYTT ÅR
tillönskas er alla !***